

Nr 356

Av herr **Andersson, Gunnar, m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ny tulltaxa, m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 90 avseende förslag till ny tulltaxa har, så långt vi kunnat finna, svensk porslinsindustri fått en sämre behandling än andra industrigrenar av betydelse. Skulle de i propositionen föreslagna tullsatserna för porslinsvaror antagas av riksdagen, får detta enligt vår mening högst beklagliga konsekvenser för porslinsindustriens vidkommande.

Med hänsyn till att de större enheterna av porslinsindustrien lokaliserats till städer som Lidköping, Karlskrona och Gävle skulle även sociala problem av för dagen icke överskådlig räckvidd uppstå. Sysselsättningssvårigheter har förelegat och föreligger inom porslinsindustrien med därav följande inskränkningar av arbetstillfällena i huvudsak på grund av den omfattande import av porslinsvaror från länder med väsentligt lägre lönenivå än vår. För de mindre företagen inom industrien är denna utveckling hittills ännu mera markerad. Vid porslinsfabriken i Gustavsberg har vidare den del av verksamheten, vilken består i porslinsstillverkning, krympts betydligt.

Tulltaxekommittén anför i fråga om porslinsvaror, att den svenska porslinsindustrien är högt rationaliserad och i detta avseende snarast torde ligga före sina utländska medtävlare. Rationaliseringen har medfört relativt stora fasta kostnader, varför industrien är känslig för variationer i produktionsvolymen.

Därtill vill motionärerna foga, att industrien har tillgång till yrkesskickliga arbetare samt att de svenska porslinsfabrikerna framställer erkänt förstklassiga varor. Löneläget inom porslinsindustrien i jämförelse med den svenska industrien i sin helhet tillhör trots detta det lägre. En starkt bidragande orsak härtill är konkurrensen från utlandet, som i väsentliga delar baseras på icke företagsekonomiska grunder. För de företag inom den svenska porslinsindustrien, vilkas verksamhet uteslutande berör framställning av porslinsvaror, utgjorde lönerelationstalet under år 1956 för manliga arbetare 85 och för kvinnliga 94 mot 100 som medeltal för manliga resp. kvinnliga arbetare inom egentlig industri. Av de inom porslinsindustrien sysselsatta arbetarna utgjorde männen cirka 60 %.

Den för porslinsindustrien viktiga varugruppen omfattar hushållsartiklar o. d. av tätsintrat porslin (nr 69.11). Tulltaxekommittén föreslog här en värdetull av 15 %, och reservanten, herr Hansson i Skegrie, yrkade att denna värdetull kombinerades med en minimiviktstull av kr. 1: 25 per kg. I propositionen har emellertid tullskyddet för denna varugrupp utformats som

en värdetull av endast 12 % i överensstämmelse med den reservation mot tulltaxekommitténs förslag som avgavs av hrr Gustavsson och Vesterlind. Däremot beaktas icke de argument samma reservanter framfört, vilka talar för värdetullens kombination med en viktull.

Sistnämnda reservanter har för ett stort antal positioner yrkat på lägre tullsats än vad tulltaxekommittén föreslagit, men det är endast på porslinsområdet och därutöver några få andra varuområden som Kungl. Maj:t anslutit sig till dessa yrkanden.

Det torde i allmänhet vara så att propositionen avser att för särskilt uttagna industrier innebära ett högre tullskydd än de beräknade normaltullsatserna. Således finns det exempel på att en tull av 15 % föreslås för varor, där normaltullsatsen är 10 % eller lägre. Detta är enligt vår mening helt riktigt för industrier, där utav antagbara skäl svårigheter föreligger att möta den utländska konkurrensen.

Då det gäller porslinsindustrin har Kungl. Maj:t av för oss oförklarlig anledning följt en helt motsatt linje genom att förorda en tull av endast 12 %, trots att normaltullsatsen ligger vid nära 15 %.

Det torde för alla vara ett välbekant faktum att porslinsindustrin i vårt land får räknas till industrier med särskilt stora svårigheter. Vi vill då särskilt hänvisa till den utredning statens priskontrollnämnd företagit, där, såvitt vi har oss bekant, det framhålles att tillverkningen av hushållsporslin vid samtliga företag är förlustbringande. Vi kan icke fritaga oss från den uppfattningen att de i propositionen föreslagna tullsatserna för porslinsvaror av vederbörande departementschef anses som en förstärkning jämfört med nu gällande tullskydd.

Det motsatta förhållandet är uppenbart. Detta markeras särskilt, om man betraktar situationen för den viktiga gruppen porslinsvaror, två- eller flerfärgat porslin (nr 69.11). Nuvarande tullsats är 75 öre per kg, motsvarande en incidens av drygt 13 %, beräknat på föregående års importvärde. För denna betydelsefulla varugrupp innebär propositionen således en genomsnittlig sänkning av nuvarande tullskydd.

Det bör emellertid observeras, att sänkningen blir utomordentligt stor för det prisbilligare importporslinet, som för nämnda varugrupp framför allt härstammar från Japan. Sveriges import från detta land av hithörande porslin har under de senaste åren tredubblats och den svarade under år 1957 volymmässigt för drygt 40 % och värdemässigt för drygt 20 % av den totala svenska importen av två- eller flerfärgat porslin (nr 69.11). De japanska priserna är så låga att nuvarande tullskydd om 75 öre per kg här motsvarar en incidens av 26 % av 1957 års importvärde.

Enligt vår uppfattning skulle det få högst och sannolikt obotligt skadlig inverkan på den svenska porslinsindustrin, därest riksdagen antager propositionen.

Gentemot den svåraste utländska konkurrensen, den från Japan, skulle det innebära att tullskyddet de facto reducerades till mindre än hälften av det nuvarande.

Departementschefen underbygger sin motivering till förslaget om en värdetull av 12 % med hänvisning till importen från vissa länder till anmärkningsvärt låga priser. För denna import anser han konkurrensförhållandena vara sådana, att de icke lämpligen kan motverkas genom vanligt tullskydd, och hänvisar till ett allmänt uttalande i propositionen om möjligheten att tillfälligt komplettera en värdetull med en viktull i vissa situationer med onormalt låg prissättning på importvaror. Det äger otvivelaktigt sin riktighet att import från länder, där prissättning sker efter andra än företagsekonomiska principer eller där arbetslönerna är väsentligt lägre än i vårt land eller i Västeuropa, klättrar över även mycket höga tullmurar. Men det måste samtidigt starkt understrykas att en förnuftig och väl avvägd kombination av tullskyddet — närmast en värdetull med minimiviktull — dock innebär att de skadliga konsekvenserna av sådan import väsentligen reduceras. Vikttullen har därvid särskilt stor betydelse. Det bör vidare noteras att denna import till onormalt låga priser inte är någon tillfällig företeelse på porslinsområdet, då sådan import regelbundet förekommer. Detta förhållande motiverar att en minimiviktull inbygges i det ordinarie tullskyddet för porslinsvaror.

Porslinsindustrien arbetar under sådana förhållanden att ett tillfredsställande tullskydd är en livsbetingelse för industriens möjlighet att fortleva. Utan ett sådant skydd är det sannolikt att verkningar uppstår, vilka icke begränsas till att sysselsättningen inom industrien gradvis minskar; de kan bli betydligt allvarigare. De anställdas organisationer har starkt understrukit detta.

En sådan utveckling innebär utöver allvarliga påfrestningar för det svenska näringslivet betydande sociala verkningar för de anställda och för de orter, till vilka porslinsindustrien lokaliserats. Lidköping är den ort, till vilken den större enheten av porslinsindustrien är förlagd. Rörstrands porslinsfabrik i Lidköping sysselsätter 1 000 porslinsarbetare, vartill kommer något över 200 tjänstemän. Staden är en typisk industristad, och cirka hälften av samtliga industriarbetare sysselsätts vid porslinsfabriken. Situationen är mycket allvarlig för såväl de anställda som för Lidköpings stad.

Betydande porslinsindustri med stort antal anställda finns dessutom i Karlskrona, Gävle och Gustavsberg. Därtill kommer motsvarande industri på mindre orter, där situationen emellertid icke blir gynnsammare för de där anställda eller för kommunen i jämförelse med de större orterna. Såväl Karlskrona som Gävle har redan svårigheter beträffande sysselsättningen.

De speciella omständigheter, vilka utmärker den internationella konkurrensen på porslinsområdet och vilka endast delvis har berörts, liksom in-

dustriens svårigheter motiverar enligt vår uppfattning, att tullskyddet för porslinvaror utformas efter de linjer som anföres av reservanten, herr Hansson i Skegrie, dvs. en värdetull av 15 % i kombination med en minimiviktull av kr. 1: 25 per kg för nr 69.11 och 69.13 samt kr. 0: 60 per kg för nr 69.12.

Avslutningsvis vill vi i korthet beröra tullfrågan i ett vidare sammanhang.

I propositionen anför departementschefen att hittills framlagt förslag till gemensam nordisk marknad icke omfattar porslinsvaror. Enligt vad vi erfarit har dock nordiska diskussioner inletts även på detta område. Dessa lär ha visat att enighet icke torde kunna ernås beträffande den yttre tullen i en nordisk marknad om ens tulltaxekommitténs förslag av 15 %, så mycket mindre då kring förslaget om 12 %. Vi har oss vidare bekant att inom hela den nordiska porslinsindustrien samstämmighet råder om att dess möjligheter till fortsatt existens och konsolidering i en nordisk marknad kan bero på om värdetullen kombineras med en viktull av lämpligt avvägd storlek.

För jämförelse vill vi slutligen nämna något om de blivande tullsatserna inom de till Romfördraget anslutna sex länderna. Av de uppgifter som dessa lämnat till GATT för utvalda varugrupper framgår att den yttre tullen för till nr 69.11 hänförligt porslin blir av storleksordningen 27 %.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta följande ändring i av Kungl. Maj:t i proposition nr 90 framlagt förslag till ny tulltaxa, nämligen att tullskyddet för porslinsvaror (nr 69.11—69.13) utformas som en värdetull av 15 % i kombination med en minimiviktull av 1.25 per kg vid nr 69.11 och 69.13 samt 0: 60 per kg vid nr 69.12.

Stockholm den 28 mars 1958

Gunnar Andersson

Gunnar Berg

S. G. W. Wahlund

Nils B. Hansson

Hushållsporslin

Importen under 1957 av dekorerat, sintrat hushållsporslin. Beräknad tull enligt nuvarande tulltaxa, stat nr 1284 och Kungl. Maj:ts proposition nr 90 år 1958, tulltaxa nr 69.11.

Import från	Import 1957			Tull enl. nuv. taxa			Tull enl. prop.		
	Ton	Tkr	Kr/kg	Kr/kg	Tot. Tkr	% av värde	%	Tot. Tkr	Kr/kg
40 % Storbritannien	10	215	21: 50		8	4		26	2: 60
40 % Danmark	32	607	18: 97	—: 75	24	4	12	73	2: 28
40 % Västtyskland	720	6 080	8: 44		540	9		730	1: 01
40 % Östtyskland	27	229	8: 48		20	9		27	1: —
Summa	789	7 131	9: 04		592	8		856	1: 08
60 % Polen	99	322	3: 25		74	23		39	—: 39
60 % Tjeckoslovakien	156	479	3: 07		117	24		57	—: 37
60 % Japan	795	2 304	2: 90		596	26		276	—: 35
Summa	1 050	3 105	2: 96		788	25		373	—: 36
Summa import	1 855	10 412	5: 61		1 391	13		1 249	—: 67